

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію О.А. Семченка «Іміджева політика України». – К.: Видавничий центр «Академія», 2014. – 272 с.

Для України, як і для будь-якої іншої держави, формування державного іміджу завжди мало велике значення. Але цей процес завжди був важким завданням, оскільки його метою є переконання міжнародної громадськості в тому, що Україна є надійним партнером, який обрав європейський шлях розвитку, а значить, розділяє загальноєвропейські цінності політичної культури. Таким чином, підставою для розвитку стратегічного партнерства України та Європейського Союзу є демократизація інститутів влади і політична стабільність. Враховуючи все це, не буде перебільшенням відзначити, що вихід у світ монографії О. А. Семченка «Іміджева політика України» є важливою подією як для вчених-політологів, так і для читачів, які не мають спеціальних знань у галузі політичної науки.

Мета монографічного дослідження зумовлена актуальністю і ступенем розробленості даної теми та полягає у визначенні ролі й значення іміджу сучасної держави як одного з найбільш важливих і дієвих інструментів у комплексі засобів інформаційно-комунікаційного забезпечення політичної модернізації, результатом якої має стати побудова демократичного суспільства з високими соціальними та політичним стандартами, у виробленні рекомендацій щодо формування позитивного іміджу України.

Текст рецензованої роботи відразу спонукає до наукового обговорення, починаючи з авторського визначення поняття «імідж держави». Під іміджем держави О. Семченко пропонує розуміти сукупність реальних і штучно створених характеристик системи державних інститутів, політичної, правової, економічної систем, зовнішньої і внутрішньої політики, інформація про які спрямовується в інформаційно-комунікаційний простір з метою впливу на громадську думку всередині держави та поза її межами. Це визначення відрізняється від багатьох наявних визначень тим, що виключає такі фактори, як історичне минуле, географічне положення країни, менталітет народу та н., які є статичними, а тому такими, що відносяться, на думку автора, до іміджу країни. Таким чином, у пропонованому визначенні не зміщуються характеристики іміджу держави й іміджу країни.

Важко не погодитися з думкою автора, що поліпшення репутації України як усередині країни, так і в системі міжнародних відносин вимагає не тільки економічного зростання та технологічного розвитку, а й реальної модернізації існуючої політичної системи. З'ясовано, що якщо на формування позитивного сприйняття держави у світі більшою мірою впливають результати демократичної трансформації, то всередині країни — передусім рівень соціального самопочуття громадян.

Автор монографії справедливо стверджує, що імідж України — це не тільки форма презентації держави у світовому інформаційному просторі, а й сигнал для її громадян щодо позитивних перспектив розвитку країни. Позитивний імідж держави всередині України — це запорука стабільного, стійкого внутрішнього розвитку, відсутності громадянських конфліктів, гарантія підтримки населення.

Монографія викликає безсумнівний науковий і практичний інтерес тим, що автору вдалося розглянути, дослідити та вирішити великий обсяг завдань. У роботі проведений системний аналіз поняття «імідж держави», виявлені його сутність, структура, умови формування та функції. Здійснений аналітичний огляд перспективних напрямків сучасних досліджень іміджу держави, інформаційно-комунікаційних механізмів його формування.

Проаналізовані основні теоретико-методологічні підходи до дослідження іміджу держави. Визначений взаємозв'язок між здійсненням політичної модернізації держави та необхідністю формування її позитивного іміджу. Політична модернізація досліджена як ресурс наповнення іміджу України позитивним змістом. Досліджені інформаційно-комунікаційні механізми іміджевої презентації політичної модернізації України, основні комунікатори і канали комунікації національного брендингу та запропоновані рекомендації щодо створення стратегії його розвитку. Розглянуті ресурси «м'якої сили» як інструменту формування позитивного іміджу держави. У монографії піднімається, розглядається та вирішується й ціла низка інших, не менш актуальних, питань. О. Семченку вдалося аргументовано обґрунтувати, що імідж держави є фактором інформаційно-комунікаційного забезпечення політичної модернізації, оскільки має інформаційно-комунікаційну сутність і природу. На думку автора монографії, імідж держави слід розуміти як: 1) стереотипний образ у масовій свідомості; 2) емоційно забарвлені уявлення про державу; 3) відображення взаємодії між об'єктом і суб'єктом за допомогою інформації та комунікації в умовах інформаційного суспільства. Саме цей аспект сприйняття іміджу держави є інформаційно-комунікаційним.

Автор виявив чинники, під впливом яких відбувається формування іміджу держави: 1) внутрішні (внутрішня політика, громадська думка населення, політична система, персоніфікація влади тощо), що залежать від процесів, які відбуваються всередині держави; 2) зовнішні (зовнішня політика, громадська думка населення іноземних держав, іміджева політика головного зовнішньополітичного відомства і т. д.), що залежать від процесів, які відбуваються за межами держави. Не можна не погодитися з тим, що зовнішні і внутрішні чинники характеризуються особливістю, яка полягає в можливості переходу одних факторів в інші, в залежності від ситуації.

Слід зазначити, що рецензована робота має безсумнівний творчий характер. Так, наприклад, заслуговує на позитивну оцінку авторський підхід до розгляду інформаційно-комунікаційного забезпечення політичної модернізації. Автор пропонує розглядати його як поняття, що служить для пояснення взаємодії суб'єктів інформаційно-комунікаційного процесу та суб'єктів процесу політичної модернізації.

Внеском у політичну науку є й авторське визначення поняття «імідж держави як фактор інформаційно-комунікаційного забезпечення політичної модернізації», яке є символічним засобом: 1) зв'язку між пануючими суб'єктами держави та населенням (всередині держави й поза її межами), 2) підтримання зворотного зв'язку з населенням, 3) цілеспрямованого впливу на громадську думку (внутрішню і міжнародну) з метою вирішення завдань політичної модернізації.

Важливою є теза автора про те, що імідж України залежить від того, наскільки ефективними будуть іміджі її регіонів.

Зміст монографії не залишає сумнівів у тому, що О. Семченко провів дуже серйозну, масштабну науково-дослідну роботу й отримав важливі, з точки зору політичної теорії та практики, наукові результати. Безперечним є те, що дана праця викличе інтерес у всіх, хто займається дослідженням іміджу держави, політиків, співробітників органів державної влади, які беруть участь у формуванні та проведенні іміджевої політики України.

Дубас Олексій Павлович,
доктор політичних наук